

COLOCVIUL ȘTIINȚIFIC INTERNAȚIONAL
"PSIHOLOGIA SOCIALĂ ÎN SECOLUL XXI: PROVOCĂRI,
TENDINȚE, PERSPECTIVE"

INTERNATIONAL SCIENTIFIC COLLOQUIUM
"SOCIAL PSYCHOLOGY IN THE 21ST CENTURY: CHALLENGES,
TRENDS, PERSPECTIVES"

Colocviul Științific în psihologie, organizat anual, începând cu anul 2015, de Facultatea de Psihologie, Științe ale Educației și Asistență Socială de la Universitatea Liberă Internațională din Moldova, în colaborare cu instituții academice, asociații și organizații de profil, oferă cercetătorilor, cadrelor universitare, studenților de la ciclurile licență, masterat și doctorat, practicienilor din domeniu oportunitatea de a lua cunoștință de rezultatele investigațiilor actuale, prezentate de cercetători din Republica Moldova și de peste hotare specializați în diverse arii de interes ale psihologiei. La 4-5 mai 2017 Colocviul s-a întrunit sub genericul "Psihologia socială în secolul XXI: provocări, tendințe, perspective". Co-organizatori ai Colocviului au fost Institutul Patrimoniului Cultural al Academiei de Științe din Moldova, Facultatea de Psihologie și Științele Educației de la Universitatea „Petre Andrei” (Iași, România), Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte de la Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Facultatea de Relații Internaționale și Științe Socio-Umane de la Universitatea de Studii Politice și Economice Europene "Constantin Stere", Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială de la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”. Pe parcursul a două zile, în fața participanților – reprezentanți ai diferitor instituții de învățământ din Republica Moldova, cercetători și practicieni – au fost prezentate comunicări consacrate celor mai actuale domenii ale psihologiei sociale.

În calitate de introducere în tematica Colocviului, Svetlana Rusnac, doctor în psihologie, conferențiar universitar, ULIM, s-a referit la rolul psihologiei sociale în cercetarea problemelor secolului XXI. După o trecere în revistă a problemelor sociale ale contemporaneității, a fost prezentat, prin expunerea cercetărilor contemporane, interesul psihologiei sociale pentru investigația lor, fiind identificate temele-cheie: prejudecata, discriminarea și diversitatea; psihologia genurilor (gender); influența socială; relațiile interpersonale; eul și identitatea socială; grupul social și comportamentul de grup; violența, rezolvarea de conflicte, pacea; comportamentul prosocial.

Vadim Vasiutynsky, doctor în psihologie, profesor universitar, Institutul de psihologie socială și politică al Academiei Naționale de Științe Pedagogice a Ucrainei (Kiev) a prezentat, în comunicarea "Conștiința psihologică de sărăcie: elaborarea chestionarului și rezultatele cercetărilor", procedura de elaborare și standardizare a unui instrument psiho-social de cercetare a sărăciei. Chestionarul elaborat de cercetător permite identificarea poziției în raport cu sărăcia și a persoanelor vulnerabile, și elaborarea de programe de recuperare a conștiinței și comportamentului prin sporirea motivației de dezvoltare și succes, implicare socială și oferire de sens vieții.

Galina Stepanova, doctor în psihologie, conferențiar universitar, Catedra de psihologie generală și pedagogică a Uni-

versității Pedagogice de Stat din Voronej (Rusia), a prezentat rezultatele investigațiilor realizate pe parcursul a circa 20 de ani, în comunicarea intitulată "Strategii contemporane (sistemice) de cercetare a identității etnice". Cercetătoarea a remarcat insuficiența paradigmei comparative, dominantă în cercetările actuale, propunând o metodologie nouă, bazată pe abordarea integrativă și principiul continuității contextelor contemporan și retrospectiv. Drept ilustrare a expus rezultatele cercetărilor identității etnice rusești efectuate în cadrul grupurilor generaționale. A demonstrat determinarea istorică a caracteristicilor durabile ale identității, natura entropică a identității etnice rusești, care în condițiile de transformare socio-culturală îndeplinește o funcție contradictorie de adaptare-dezadaptare.

Mihai Șleahțișchi, doctor în psihologie, doctor în pedagogie, conferențiar universitar, ULIM, unul dintre cei mai de seamă cercetători din domeniul psihologiei sociale din Republica Moldova a vorbit despre importanța modificării practicilor sociale. Rezistențele care apar în timpul transformării reprezentărilor sociale pot fi în cele din urmă rupte. Aceasta devine o realitate de fiecare dată când apar anumite practici sociale care sunt răspândite, vizibile, active, profitabile, recurente, extrem de frecvente și ușor de recunoscut și în deplină conformitate cu noile imperative ale vremii. Într-un context atât de important, schimbarea reprezentării devine consecința unei supunerii comportamentale, ea devine consecința unor circumstanțe care ne determină să găsim o cale de a stabili un univers consistent, uneori inaccesibil ca urmare a unei contradicții între fapt și rațiune.

Echipa de cercetători de la Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, **Silvia Briceag**, doctor în psihologie, conferențiar universitar, lectorii universitari **Daniela Cazacu** și **Maria Corcevoi** au pre-

zentat studiul "Cercetarea funcționalității familiilor din Republica Moldova și elaborarea mecanismelor de reajustare psihosocială a acestora". Menționând că în cadrul transformărilor sociale care au loc în Republica Moldova se remarcă schimbări în evoluția familiei: scăderea intensității căsătoriilor, extinderea coabitării, creșterea numărului de nașteri extraconjugale, reducerea fertilității, sporirea proporției divorțurilor și a familiilor dezmembrate temporar ca urmare a migrației economice, cercetătoarele au prezentat rezultatele investigației empirice, au identificat strategiile de coping ale familiei caracterizate de poziție defavorabilă și programul de intervenție psihologică preventivă, pe care l-au implementat și l-au validat, urmând să-l propună pentru implementare la scară largă în instituțiile educaționale.

Anișoara Sandovici, doctor în psihologie, conferențiar universitar și **Viorel Robu**, doctor în psihologie, conferențiar universitar, Facultatea de Psihologie și Științele Educației, Universitatea „Petre Andrei” din Iași, au comunicat despre cercetarea intitulată "Reprezentarea socială a sexualității în rândul adolescenților români". Utilizând binecunoscuta metodă a asociațiilor libere, cercetătorii au investigat conținutul semantic și organizarea reprezentării sociale a sexualității. Analiza răspunsurilor date de adolescenți a evidențiat următoarea structură a reprezentării sociale a sexualității: nodul central – asociațiile dragoste, iubire, protecție, responsabilitate și relație, și elementele periferice – asociațiile atracție, senzualitate, pasiune, sarcină, copil, risc, boli cu transmitere sexuală. Termenii dragoste, iubire și relație sugerează o dimensiune conceptual-definițională a sexualității, în timp ce termenii protecție și responsabilitate – o dimensiune normativ-prescriptivă (referitoare la comportamentele sexuale securizate).

Următoarea intervenție a avut caracter metodologic, cercetătoarele de la Institutul Patrimoniului Cultural al AȘM **Caunenco Irina**, doctor în psihologie, colaborator științific coordonator, și **Caunova Natalia**, doctor în psihologie, colaborator științific superior, prezentând studiul "Psihologia grupurilor sociale mari: aspecte etnopsihologice". S-a menționat că investigația identității grupurilor etnice, a tendințelor transformării lor face posibilă identificarea unor forme eficiente de interacțiune a institutelor sociale și a mentalităților în perioada de transformare a societății. Studiul empiric al identității grupurilor etnice din Republica Moldova a relevat o autoidentificare pozitivă, valori colectiviste manifestate divers. Factorii de bază ce descriu consolidarea societății sunt: religia, trecutul istoric comun, locul comun de trai. Analiza particularităților strategiilor de menținere a identității etnice în situația transformărilor sistemice din societate reprezintă o bază pentru extinderea spațiului comun semantic, pentru optimizarea valorilor culturale raportate la dezvoltarea socio-economică. Rezultatele cercetării

experimentale prin care s-a identificat o dinamică înaltă a proceselor interetnice, sugerează necesitatea de monitorizare științifică constantă a fenomenului etnocultural.

Un grup de cercetători din Republica Moldova și România - **Viorel Robu**, doctor în psihologie, conferențiar universitar, Facultatea de Psihologie și Științele Educației, Universitatea „Petre Andrei” din Iași, **Narcisa Gianina Caranfil**, psihoterapeut de orientare experiențială (Iași), **Svetlana Rusnac**, doctor în psihologie, conferențiar universitar, au prezentat metodologia și rezultatele unei investigații comparative: "Universul reprezentării sociale a școlii și școlarității în rândul adolescenților contemporani: analiză comparativă România-Republica Moldova".

În finalul Colocviului participanții au adoptat o rezoluție privind rolul activ al psihologiei sociale și psihologilor sociali în cadrul societății în transformare. Materialele Colocviului "Psihologia socială în secolul XXI: provocări, tendințe, perspective" vor fi publicate într-un volum, pus la dispoziția participanților și celor interesați de domeniu.